

Місцеве самоврядування в Україні

Дисципліни вибіркового блоку націлені на з'ясування:

- історії становлення місцевого самоврядування в Україні та його еволюції;
- історичним традиціям та наступності принципів і функцій місцевого самоврядування;
- особливостей сучасного етапу місцевого самоврядування в Україні з огляду на процеси децентралізації;
- тенденцій розвитку муніципальної правотворчості та напрямків її удосконалення;
- поняття, елементи, статус та функції місцевого самоврядування.

Еволюція місцевого самоврядування в Україні

Мета навчальної дисципліни спрямована на засвоєння глибоких і тривалих знань студентами про закономірності історичного процесу виникнення і розвитку місцевого самоврядування в Україні, зміни його типів і форм, ролі і місця у визначенні історико-правові періоди для підготовки висококваліфікованих спеціалістів-юристів взагалі та практичних працівників у сферах державного управління й місцевого самоврядування зокрема, формуванню в них передової правової культури використовуючи насамперед вітчизняний досвід державотворення.

Завданням навчальної дисципліни є вироблення у студентів погляду на муніципальне самоврядування як на динамічний організм, який розвивається у тісному зв'язку з реальністю та надання студентам наукової інформації стосовно основних закономірностей еволюції місцевого самоврядування в Україні у певних логічно пов'язаних, історичних етапах формування сучасної, вітчизняної державно-правової системи, а саме: причин виникнення громадського самоврядування на українських землях; стану самоврядування в давньоруських сільських громадах та містах княжої доби; самоврядуванню українських сіл та міст литовсько – польської доби; розвитку місцевого права козацької державницької доби; перебудові міського та земського самоврядування імперської доби; положенню місцевого самоврядування в Україні протягом новітнього періоду.

Складовими програми навчальної дисципліни є: 1. Основні теорії і моделі міського самоврядування в історичній політико - правовій думці; 2. Зародження громадського самоврядування на українських землях (IV тис. до н. е. – сер. I тис. н. е.); 3. Вервне та вічове самоврядування в давньоруських поселеннях VI – пер. пол. XIV століть; 4. Правове становище українських сільських громад та міст др. пол. XIV – пер. пол. XVII століть; 5. Види та форми громадського самоврядування в Україні др. пол. XVII – XVIII століть; 6. Реформування міського та земського самоврядування в Російській імперії кін.. XVIII – поч. XX ст.ст. та особливості його проведення в українських містах; 7. Реформи муніципального самоврядування в українських містах, селищах та селах Австрійської монархії кін. XVIII – поч. XX століть; 8. Пошуки моделей місцевого самоврядування в період відродження української національної державності 1917 1920 років; 9. Компетенція місцевих рад в системі державного управління радянської України 1917 – 1991 років.

В процесі вивчення дисципліни висвітлюється історія формування, функціонування та повноважень органів місцевого самоврядування в Україні. Основою дослідження еволюції вітчизняного місцевого самоврядування є різноманітні історичні джерела права, найбільш важлива роль серед яких належить правовим пам'яткам.

Механізми організації та функціонування місцевого самоврядування в умовах децентралізації

Особлива увага в процесі викладання дисципліни буде приділена концептуальним засадам децентралізації у сфері місцевого самоврядування; з'ясування особливостей фінансування органів місцевого самоврядування в умовах самоврядування в умовах децентралізації; нормативним засадам національної стратегії розвитку міст; процесам децентралізації в аспекті європейської хартії місцевого самоврядування та європейської типової конвенції.

Муніципальна правотворчість та правореалізація

Збалансованість правотворчої діяльності та право реалізації, високий рівень їх узгодженості є передумовою результативності творення права, основою його подальшої дії. Тому вивчення питань теорії та практики муніципальної правотворчості та правореалізації, співвідношення правотворчої і правозастосовної діяльності суб'єктів місцевого самоврядування, має важливе значення, оскільки потенційно націлене на формування у здобувачів вищої освіти широкого кола загальних та спеціальних компетентностей.

Посилює теоретичну та практичну витребуваність опанування навчальної дисципліни «Муніципальна правотворчість та правореалізація» високий рівень існуючих недоліків сучасної

практики здійснення правотворчої діяльності та подальшої реалізації норм права. Необхідність удосконалення правотворчої та правозастосовної діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування особливо посилюється на фоні ініціювання реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 01.04.2014 р. № 333-р, що потребує відповідного кадрового забезпечення вказаної реформи.

Навчальна дисципліна націлена на отримання студентами знань про основи зародження, виникнення, зміни, розвитку та вдосконалення права. Навчальна дисципліна передбачає необхідність вироблення у студентів навичок прогнозування розвитку права, виявлення колізій та протиріч у праві, вироблення шляхів вдосконалення права на основі вироблення моделей правового регулювання. Поряд із глибоким теоретичним вивченням проблем правоутворення і правореалізації студенти мають змогу засвоїти практичні та методологічні основи правотворчої та правозастосовної діяльності.

Програма навчальної дисципліни « Муніципальна правотворчість та правореалізація » має як теоретичне, так і практичне значення. Її впровадження в навчальний процес здійснюється в руслі подальшого поглиблення знань студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, засвоєних в процесі вивчення дисциплін «Теорія права», «Конституційне право», Навчальна дисципліна «Муніципальна правотворчість та правореалізація» є вибірковою навчальною дисципліною в межах вибіркового блоку дисциплін спеціалізації «Місьцеве самоврядування в Україні», охоплює широке коло питань, які торкаються проблем діяльності суб'єктів місцевого самоврядування, їх правотворчості, створення проектів юридичних документів, реалізації права, форм правозастосування.

Навчальна дисципліна «Муніципальна правотворчість та правореалізація» розрахована на 120 академічних годин, з яких 46 годин – лекційні заняття, 44 години – семінарські заняття і 60 годин – самостійна робота студентів. Вивчення курсу «Муніципальна правотворчість та правореалізація» завершується складанням іспиту.

Мета дисципліни:

- набути знання про історію розвитку муніципальної правотворчості та право реалізації в Україні
- встановити спільні ознаки та відмінності муніципальної правотворчості та право реалізації від аналогічної діяльності, що здійснюється суб'єктами державної влади в Україні
- виявити та охарактеризувати взаємозв'язок правотворчих повноважень та повноважень в сфері правозастосування органів і посадових осіб місцевого самоврядування;
- з'ясувати особливості процесу правотворчості та правореалізації органів і посадових осіб місцевого самоврядування;
- розкрити особливості правового забезпечення правотворчої діяльності та правореалізації органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні;
- виокремити та охарактеризувати складові сучасних проблем здійснення правотворчої діяльності та право реалізації органами і посадовими особами місцевого самоврядування в Україні;
- встановити та розкрити зміст тенденцій розвитку муніципальної правотворчості та право реалізації в Україні;
- визначити напрями удосконалення муніципальної правотворчості та право реалізації в Україні.

При вивченні дисципліни у студентів формуються уявлення про правові, процесуальні та функціональні засади муніципальної правотворчості та правореалізації в Україні; набуваються практичні навички підготовки проектів актів правотворчості та правозастосування. Отримуються навички проведення правової експертизи актів правотворчості та правозастосування, розкриваються особливості процесу розгляду та прийняття актів муніципальної правотворчості та правозастосування. Поряд із глибоким теоретико-прикладним вивченням проблем муніципальної правотворчості та право реалізації в Україні, студенти мають змогу на практиці навчитись виявляти прогалини та колізії у правовому регулюванні, визначати існуючі недоліки практики вітчизняної муніципальної правотворчості та правореалізації.

Викладання навчальної дисципліни має на меті забезпечити формування у здобувачів вищої освіти

загальних та спеціальних компетентностей, що відповідають програмним результатам навчання Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженому Наказом МОН України № 1379 від 12.12.2018 р.:

- 18 Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;
- 21 Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки;
- 22 Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

В результаті вивчення дисципліни у студентів формуються уявлення про правові, процесуальні та функціональні засади муніципальної правотворчості та правореалізації в Україні; набуваються практичні навички підготовки проектів актів правотворчості та правозастосування. Отримуються навички проведення правової експертизи актів правотворчості та правозастосування, розкриваються особливості процесу розгляду та прийняття актів муніципальної правотворчості та правозастосування. Поряд із глибоким теоретико-прикладним вивченням проблем муніципальної правотворчості та право реалізації в Україні, студенти мають змогу на практиці навчитись виявляти прогалини та колізії у правовому регулюванні, визначати існуючі недоліки практики вітчизняної муніципальної правотворчості та правореалізації.

Муніципальне право

Вивчення дисципліни націлена на з'ясування статусу муніципального права як галузі; концептуальних засад місцевого самоврядування в Україні; форм безпосередньої участі громадян у здійсненні місцевого самоврядування; сучасної системи самоврядування управління, його матеріально-фінансової основи; гарантій та захисту місцевого самоврядування.